

aut numero, & quibus Hispani verbum illud acceperunt ad rationem temporum demonstrandam, atque ita idem est dicere, anno millesimo Erae Caesaris, ac hic est annus millesimus secundum computationem, quæ habuit initium, a tempore Caesaris; sicut proœmio partitarum, col. 4. Rex Alphonsus loquitur, ibi: *Que co-*
mengó, quando andava la Era de Ajan en
5021, años Hebreicos. Hoc est. *Quando*
conforme à la quanta del tiempo de Adam,
era el año de 5021, segun los Hebreos. Vbi ipse Matiana adiuit, verbum, Era, sine diptôgo scribendum, quia non ab ære originem dicit.

14 Meminimus supra huius constitutionis Regis Iohannis Primi, de qua omnes Hispani D.D. allegati, & Marianus lib. 18. cap. 6. Sed ante Aragoniz regorum Eram Christi admirerat anno 1358 iussu Regis Petri quarti, qui ceremoniosus cognominabatur, Marian. lib. 17. cap. 2. Tandem Portugaliz Rex Iohannes Primus idem sequens exemplum, similiter statuit anno 1415. Marian. lib. 20. cap. 7.

15 Quomodo autem annus computetur, quoad divisionem fructuum inter heredes defuncti, & lucestorum circa maioratum, beneficium, & similia, tradunt Parlador. Escob. Molino. vbi supr. Gutierrez-canonic. quæst. lib. 1. cap. 33.

Num. 4:

16 Vnaquaque indicatio quindecim annos continet, quæ in triplex lustrum dividetur, quod nomen inductionibus conuenit, quia indicare est publica autoritate tributum populo imponere, & a quo tempore talis

impositio, sive indicatio facta est, ratio annorum habetur, & quia ea tributi impositio decimo quinto quoque anno repetebatur, inde est, quod indicatio quindecim consistet annis, Gaultier. d. pag. 277. & 279. Otalor. de nobilitat. part. 1. cap. 2. n. 20. 22. Garcia Tolcan. in Lucerna rubricat. trium libror. Codic. sub rubric. de indic. à nu. 6. Calepin. verb. Indictio, Barbol. in collat. ad cap. inter dilectos, num. 28. de fid. instrum. Ciacon. in Isagoge vit. Pontific. cap. de induction. ration. Matian. lib. 4. cap. 16. Petau. lib. 7. cap. 1. vers. Fin. Calepin. in lexicon. iuris, verb. Indictio,

Num. 5:

Dubium est, a quo secundum inductiones tempora computari ceperunt; Aliqui volunt, ab Augusto induxitus fuisse ante Domini nativitatem, ve D. Couarr. docet in præsenti. Alij Constantino Magno id tribuunt ut testatur, Petauus vbi proximè, & certius videtur, impositionem tributi sub ea forma inductionum ab Augusto introductam; at quod secundum eas anni numeraréetur, Constantium primò constituisse anno Domini 212. Gaultier. supr. dict. pag. 277.

Num. 6:

Indictionum usus triplex reperiatur, nam indicatio vel incipit à Kalendis Septembribus, quæ Constantina politana dicitur, vel à Kalendis Octobris, & hec Caesarica nuncupatur; aut à Kalendis Ianuarijs, quæ Romana appellatur; atque ista vtuntur Romani Pontifices in diplomatum suorum

ex-

expeditione Petavi. ibidem, & licet initierit indicium vium dicto anno Christi 312. Constantinus, cum approbavit Ecclesia in Concilio Niceno anno 325. Marian. dict. lib. 4. cap. 16. Calepin. vbi supr. Gaultier. d. pag. 279.

Vers. Ceterum post huius operis.

Hanc Onuphrij opinionem vulgo receptam dicit Petavius vbi proximè.

Num. 7.

19 Quæ necessario desiderentur ad valorem instrumenti de jure communis, docet Bart. in l. si quis ex argenteis, &c. si initium, ff. de edendo, Panormitan. in cap. 1. num. 3. de fid. instrument. De iure Regio ea servanda sunt, quæ habentur in l. 13. titul. 25. lib. 4. Recopihat. & tradunt Auenda. tit. de las excepciones numer. 24. D. Couarr. pract. cap. 20. Parreja, de instrument. edit. tom. 1. tit. 1. resolut. 3. S. 2. à n. 57. Parlador. d. cap. 10. Azeued. in dict. l. 13. num. 15. cum sequentibus.

AD CAPVT. Decimum tertium.

SUMMARIUM:

- 1 Referuntur qui de materia differunt.
- 2 De divisione propositionum, remissione.

3 Traditur doctrina Bartoli in l. si ita, ff. de ans. & argent. legat.

4 Eadem doctrina exponitur.

5 Dispositio testatoris inspicitur secundum mortis tempus.

6 Differenti inter genus, & speciem logicam, & legalem.

7 Aliud est universalia ratione rei, & aliud quoad verba.

8 Universale aliud iuris, & aliud facti.

9 Ius patronatus, quod habetur in Ecclesia, triplex.

10 Vendit non potest absque simonia labo.

11 Pena statuta in vendentes ius patro- tratus.

12 Ius patronatus cum universitate transfit in emptorem.

13 Premium vendite universitatis propter ius patronatus angere, non licet.

14 Vendita hereditate, vel alia uni- versitate bonorum, singula sub ea con- tenta vendita non censeretur.

15 In venditione universitatis ex primi non potest, quod ius patronatus venditur sub ipsa contentum.

16 Si ius patronatus cum universitate translatum evincatur, emptor ad premium ipsum non agit.

17 Ius patronatus non transfit in credito cum re pignori data, cui an- nixum est.

18 Vendito fundo, in quo sita est Ecclesia, cuius ius patronatus ad ven- disorem pertinet, au transfit in empo- rem fundi.

19 Explicatur doctrina proximè tra- dita.

20 Verum in venditione omnium bo- norum veniat ius patronatus?

21 Patrimonio vendito, non transfit

19. *In patronatus in emptorem aliquem dicitur.*
22. *Indefinita propositio non equalet universali ex cuius propria significacionis.*
23. *Aequaleat, quando apparet de mente preferentis.*
24. *Verba iuxta intentionem loquenter sunt exaudienda necessaria.*
25. *Evidatur l. 2. ff. de liber. & possessionibus.*
26. *Ambiguitas evitata dispositionem.*
27. *Indefinita, ubi aequa conuenit omnibus sub universali comprehensum, ceteris pro universali.*
28. *Exhereditatio non est interpretatione iuuanda.*
29. *Filius sub potestate non potest a patre nisi nominatum exhereditari.*
30. *Quonodo nominatum aliquid fieri dicatur.*
31. *Interpretatur l. si servitus 22. ff. de servitu, urbano praeior.*
32. *Consensus non extenditur ad incognita.*
33. *Vbi non est eadem ratio omnium, que sub universali continentur, inde definita pro universali non accipitur.*
34. *Conciliatur dict. l. si servitus cum dict. l. 2.*
35. *Indefinita quando pro universali, vel particulari à Logico accipitur.*
36. *Indefinita negativa in iure pro universali habetur.*
37. *Indefinita in lege posita quando pro universali cedit.*
38. *Quid in status.*
39. *Pax ineunda est cum omnibus, qui bus vindicta aequa incumbit, et reus a pena ordinaria liberetur.*
40. *Quod omnibus similiter conuenit, ab omnibus debet approbari.*
41. *Quoties eadem ratio reperitur in*
- omnibus sub universali comprehendit, si indefinita cedit pro universali,
42. *Explicatur aliter d. l. si servitus.*
43. *Consensus non pertinet ad futura.*
44. *In dubio contra stipulatorum respondendum est.*
45. *Iterum explicatur d. l. 2. ff. de liber. & posthum.*
46. *Quid auro & argento legato consisteat.*
47. *Vtus loquendi communis preferatur verborum proprietati.*
48. *Indefinita affirmativa in depositione testium non aequaleat universali; secundum negativa.*
49. *Favor cause, de qua agitur, facit, ut indefinita pro universali accipatur.*
50. *Indefinita sive affirmativa, sive negativa, non cedit pro universali, si resultat absurdum.*
51. *Intellexus cap. quia circa 22. de privileg. remissione.*

Decoratione indefinita, & virtus aequaleat universali?

De ijs, quæ praesenti capite continentur, Menoch. cons. 173. num. 16. cum alijs, Pacian. de probat. lib. 1. cap. 35. & num. 17. Parlador. different. 131. per totam, Mantic. de conjectur. ultim. voluntat. lib. 7. tit. 5. num. 1-10. Surd. de aliment. tit. 9. q. 13. num. 10. cum seqq. Tusch. practicar. conclus. I. conclus. 86. 87. Mascal. de probat. conclus. 1181. n. 38. cum alijs, Gutierr. practicar. lib. 2. quæst. 83. in fine principij, & num. 2.

Num. 1:

Hanc propositionum divisionem

do-

docent Arriaga in summulis disp. 2. num. 12. Conimbricens. in logica in cap. primum, lib. 1. Prior. Arribotel. quæst. 1. art. 2. & communiter omnes Dialectici, Menoch. supr. à num. 19.

Nam. 2.

Præmissa Bartoli doctrina in l. si ita legatum s. ff. de aur. & argento leg. cognoscetur aperte, num recte fuerit loquutus, nec ne? Ait namque, quod, si quis leget res omnes, sub hoc legato comprehenditur vniuersum defuncti patrimonium, quod mortis tempore reliquerit, at si dicat: lego omnes res meas, legatum censem, quod erat testatori duntaxat, cù testamentum condebatur, neque possit quæsta ad legatarium pertinere, de quo infra practicar. lib. vnic. cap. 2. num. 2.

4. Quæcum ita sint, quicquid Dialectici tentiant, iutis nostri principijs congruit, vt prima propositio vniuersalis, secunda vero generalis nuncupetur; vt vñsum est Bald. conf. 1. lib. 3. Menoch. n. 24. vers. Est ergo. Bona enim omnia cuiusque vniuersitatis quædam constitunt (quæ si sic viventis, dicuntur patrimonium, si vero defuncti, hereditas nuncupatur), qui autem s. ff. quæ in fraud. creditor. l. 1. & per totum, ff. de hereditat. vel act. vend. Vñian. in prax. iuris patronat. lib. 4. cap. 1. n. 9. Menoch. col. 95. num. 70.). l. hereditas 63. ff. de regul. iur. l. etiam si 15. 8. sed si quis, ff. de petit. heredit. 5. fin. inst. per quas pers. nob. acquirit. Bald. in l. sed & possessori, s. cum de hereditate, ff. de iure. Parlador. supr. num. 1. 2. de quo dicendum est infra num. 7. 8.

Vnde propositio illa: Relinquo res omnes, per quam totum patrimonium, sive hereditas datur, iure vniuersali dicitur ab effectu, non tam quia sua natura talis est, quam quod circa vniuersitatē versatur, sic iudicium vniuersale dicimus, vbi de hereditate, vel patrimonio contenditur, sic successor vniuersalis heres, vel bonorum possessor appellatur, & cui bona omnia per legatum relinquentur, vniuersalis vocatur legatarius, Menoch. cons. 213. num. 1. & cons. 194. n. 2. Parlador. rer. quotidiana. lib. 2. 5. fin. part. 4. §. 2. num. 1. & paucissima DD.

Secunda autem propositio in hoc sensu vniuersalis nuncupari non potest, quoniam per ipsam vniuersitas non tribuitur, scilicet patrimonium, sive hereditas, sed pars quadam bonorum, propriè vero nominatur generalis, cum sub verborum generalitate plura comprehendantur, non sub ratione vniuersitatis, Parlador. num. 6. Menoch. ex alijs, num. 22. gloss. in l. 1. verb. Non aliter, ff. de offic. ciui, quæ ait; vniuersale à generali in hoc distingui, quod in illo omnes species vnum totum faciunt, nec separatim considerantur, in hoc autem quælibet species de per se inspicitur, atque ita accipendum est dictum Bartoli non logicè, sed iuridice, à quo nō omnino, D. Couart. dissentire videtur. Vnde qui legat omnes res suas, licet signo vniuersali vtatur, per quod apud dialecticos propositio vniuersalis dicatur in sensu iuridico talis non est, quia non transfert, nec continet vniuersitatem, quare est vniuersalis respectu verborum duntaxat, non in se, iuxta tradenda infra num. 7. Sed oppos-

oppotet aliquis: Si patrimonium vniuersitas sit, secunda etiam propositio vniuersalis erit appellanda, quando quidem, quætes omnes suas reliquit, totum patrimonium, quod habet, largitur. Cui respondendum est, illam dispositionem testatoris in tempus mortis conferri, l. 1. ff. de testament., & licet secundum præsens dici posset vniuersalis, non attenditur, nisi illud, quo dispositio effectum est sortitura, & tunc vniuersalis non est, cum non complestatur totam testatoris substantiam, ut dictum est.

Genus, & species non eodem modo à Consultis, ac à Philosophis usurpantur, illi vocant genus, quod hi speciem, vt homo, leo, illi specie, quod hi individuum, vt Stichus, Bucephalus, l. non videtur 33. vbi gloss. ff. de judic. Pichard. in princip. num. 20. inst. quib. mod. re cont. ob. Parlador. different. 31. num. 1. cum seqq. Petr. Andt. in logica legal. lib. 3. Batt. in l. Mzuius, §. duobus, f. de leg. 2. Hermos. in l. 1. glof. 1. num. 16. tit. 1. part. 5. Genus logico, generalissimum, seu subalternum genus appellamus, Ant. Gom. variat. lib. 1. cap. 12. nu. 32. Donell. comment. lib. 3. cap. 19. vbi Osuald. lit. H. Maotic. vbi supr. lib. 9. tit. 2. à num. 4. Misinger. & Pichard. in §. si generaliter. inst. de legat. Definitio tamē generis logici, vt sit: Quod predicitur de pluribus differentibus specie, Hermos. & Parlador. vbi proximè, quoad verborum corticem æquè nostro generi conuenit, nam homo, quod genus est apud nos, predicitur de Caio, & Sticho, qui inter se specie differunt secundū

Consultorum placitum; cum alia species sit Caius, & alia Stichus.

Est cum Baldo, quem D. Couart. refert, notandum, aliud dici vniuersale respectu verborum, vt cum terminus vniuersalis exprimitur, quod tamen quoad iuris effectus pro vniuersali non habetur, quia vniuersitas ea in suas singularitates resoluitur, aliud respectu rei, Vician. supr. lib. 4. cap. 1. à num. 4. Ricci. in prax. decil. 179. num. 146. Garc. de benefic. part. 5. cap. 9. num. 12. Rota decil. 1152. lib. 3. part. 3. diuersor. Marescot. variat. lib. 2. cap. 55. à num. 10. hoc diuiditur in vniuersitatemiutis, & vniuersitatem facti, vniuersitas iuris reperitur in hereditate, bonorum possessione, peculio, & patrimonio, quibus aliqui dotem adiungunt, Cynic. tom. 2. controversi. 344. num. 3. Negulant de pignor. part. 2. memb. 4. num. 59. verf. Ego autem in dote, Bartol. in rubric. ff. sol. matrim. Matienz. in rubric. num. 1. tit. 2. lib. 5. Re copil. & communem dixit Ripa in d. rubric. num. 43. ff. solut. matrimon. ad vniuersitatem facti pertinent populus, sacerdotum, maioratus, greci, & alia plurima, & licet in hereditate vnicā sit res, vniuersitas cōsistit, quoniam aptitudine multa complectitur, quod in vniuersitate facti non est ita, l. si grege 22. ff. de leg. 1. l. scit. 7. iuncta gloss. ibi, ff. quod cui. vnuer. nom. l. hereditas 53. ff. de petit. heredit. Bald. in d. l. sed & possessori, §. cum hereditate, Molin. de primog. lib. 1. cap. 26. num. 20. Affictis in prælud. feudor. num. 77. Batt. in rubric. ff. solut. matrimon. Parlador. d. different. 131. num. 1. cum alijs.

Num.

Num. 3.

Ius patronatus, quod in Ecclesia constitutus potest, triplex est, aliud dicitur Ecclesiasticum, aliud laicale, & tertium mixtum. Primum est quod competit Ecclesiaz alicui tanquam patrono alterius, & Clerico eiusdem nomine, vel alicui Collegio, aut Communione Religiorum, sive Clericorum. Secundum, quod laicus obtinet, vel Clericus ratione patrimonij. Ultimum, quod simul habent plures patronatā laici, quam Ecclesiastici, e modo, quod dictum est in primo divisionis membro. Ita tradunt Sanch. cons. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 53. Gonzal. ad regul. Cancellat. §. gloss. 18. à num. 4. Monet. de commut. ultim. volunt. cap. 10. n. 220. cum seqq. Rebuf. in prax. tit. de presentat. num. 5. 7. Ceuall. commun. q. 282. à n. 7. Lambertin. de iur. patronat. libr. 1. q. 1. art. 1. Batbol. de potestate. Episcop. part. 3. alleg. 72. n. 128. Garc. de benefic. part. 5. cap. 1. n. 553. cum seqq. Vician. in prax. iur. patron. part. 1. lib. 1. cap. 2. n. 3. cum alijs. Hinc est, quod D. Couar. dum de iure patronatus generaliter agit, quod in Ecclesia habetur, minus propriè loquutus est, illud Ecclesiasticum appellans, quod quædam tantum species est, sed denominacionem à re, in qua constitutus ius patronatus, assumpit. Illud autē acquisitum fundatione, constructione, donatione, cap. 3. cap. nobis de iur. patronat. cap. piz. mentis 16. q. 7. Vician. lib. 2. cap. 9. num. 5. Lambertin. supr. quæst. 6. à num. 5. Quid de ptiulegio, & præscriptione: docet Vician. libr. 2. cap. 5. à num. 15. & capit. 9. num.

io. cum sequenti. & Sanch. vbi su-
pr. dub. 50. & 51.

Ius patronatus Ecclesiaz absque la-
be simoniz vendi non potest, atque
ita vetitum est, quoniam spiritualibus
est annexum, cum patronus presentes
ad beneficia, quæ sunt spiritualia, vt
habetur in cap. quæstum 5. de rer.
permitt. cap. quanto de iudic. cap. de
iure 10. de iur. patr. Sanch. cōsil. mo-
ral. lib. 2. cap. 3. dub. 79. num. 1. D. Fe-
lician. de Vega Archiep. Mexicanus
in d. cap. quanto, num. 112. Hermos.
in l. 15. gloss. 1. num. 7. tit. 5. part. 5.
Concil. Trident. less. 23. de reformat.
c. 9. vbi videnti pénitentia rogatur amissio-
nisi iuris venditi, excommunicatio-
nis, & interdicti, quas pznas non in-
curri ipso iure, defendit Sanch. d. libr.
2. c. 3. dub. 82. & videndi sunt Thom.
del Bene de immunit. Eccles. tom. 2.
cap. 19. dubit. 24. num. 17. Tondut.
quæst. beneficial. part. 2. capit. 5. S. I.
num. 3. cum alijs. vbi ait, non propriè
committi simoniam. Sed præmissa
conclusio restringitur ad ius patrona-
tus cum facultate præsentandi ad be-
neficia, nam patronus capella ius se-
pulchri absque simonia vendere po-
test, Sanch. dub. 79. nu. 4. sed Vician.
lib. 3. cap. 2. num. 43. id limitat, si se-
pulchrum sit autoritate Episcopi
fundatum, de quo Bene supr. cap. 17.
dubit. 17. à num. 9.

Sed si vniuersitas bonorum vende-
tur, sub qua ius patronatus continet
ur, ipsum transfertur in emptorem,
cap. ex literis 7. de iur. patron. Vician.
libr. 4. cap. 1. num. 3. Olea de cession.
iur. tit. 3. quæst. 2. numer. 26. Ceuall.
quæst. 717. à princip. Hermos. in d. l.
15. gloss. 4. num. 1. Marescot. dicit.
R. cap.

- capit. 55. num. 6. Bene vbi proximē num. 4. Sanch. dub. 30. num. 2. Lambertin. libr. 1. part. 2. quzst. 5. art. 1. Itō si pars vniuersitatis vendatur; veluti h[ab]reditatis, aut Castrī, cui ius patronatus annexum est, pro rata & illud in emptorem transfertur, Sanch. ibi num. 3. Lambertin. d. quzst. 5. art. 16. D. Couar. infra lib. 2. cap. 18. num. 8. vers. His verō in fine, Molin. de primogen. lib. 1. cap. 24. num. 23. versic. Hac autem, Viuian. cap. 5. nu. 20. & 13. 21. nisi pretium augatur ratione iuriis patronatus, Sanch. dict. dub. 79.
14. n. 2. Ratio est, quoniam cum vniuersitas distrahitur, singulz res sub illa cōprehensa non censentur vendita, argum. 10 modicis 24. ff. de cōt. empt. Leum qui zdes 23. H[ab]l. de vſu cap. 1. grege autem 6. ff. de leg. 2. transfeunt tamen per consequentiam ad emptorē; sic ius patronatus non venditur, nec simonia hoc modo admittitur, Marescot. nu. 10. Viuian. num. 6. qui aliter hoc explicant, afferentes vniuersitatem venditam non resoloi in suas singularitates, quod idem est in effetu. Quod intellige, vt infra explicabitur, num. 20.
15. Ex quo infertur, tum quod si in vēditione vniuersitatis diceretur, ius patronatus vendi, viciaretur contractus, secundum communem opinionem, posset tamen in instrumento venditionis, absque vīto illius mentioni accessoriē, vel declaratiē, velut afferendo, vendo villam cum iure patronatus, vel in qua ius patronatus mihi est, Viuian. num. 7. & cap. 5. à num. 13. Hermos. d. gloss. 4. num. 9. Lambertin. de iur. patron. part. 2. libr. 1. att. 2. secundā q. principalis, Sanch. d. cap;
3. dub. 31. Tamen excepto iure pa-
tronatus, in primo casu venditio te-
net Sanch. eum. 3. Viuian. dict. cap.
5. num. 22. Tum vt si ius patrona-
tus evictatur ab emptore vniuersi-
tatis, possit hic agere de emictione
pro tota vniuersitate ad pretiū, quod
pro ea dedit consequendum, non pro
iure patronatus, quod non fuit ven-
ditum, Sanch. dict. dub. 82. in fine,
Viuian. libr. 4. capit. 5. numer. 23.
Illud hic animaduersione dignum est,
quod ius patronatus non transit in
creditorē, etiam si vniuersitas, vt
castrum, aut villa, curipsum annexum
est, detur in pignus, vt docet Sanch.
dub. 84. numer. 2. Barbos. in collec-
tion. ad cap. cum Bertoldus de re iu-
die. Viuian. lib. 1. capit. 2. numer. 81.
Lambertin. lib. 1. part. 1. quzst. 9. art. 1.
& 2. Armilla. verb. ius patronatus, n.
7. Tabiena ibi q. 13. Spin. in specul-
testament. gloss. 4. n. 118. Merlin. de
pignor. lib. 2. tit. 1. q. 22. nu. 7. Negu-
sant. eod. tract. part. 2. memb. 2. n. 60.
Quā resolutio limitatur, cum credi-
tor rei pigozat fructus non tenetur
in fortem cōputare, vt matitus iuxta
cap. salubriter de vſu. & dominus di-
rectus respectu rei feudalīs, cap. 1. de
feud. ita Sanch. n. 3. Lambertin. art. 2.
Merlin. numer. 10. quicquid sentiat
Barbos. supr. num. 3. versic. Ex his.
Sed pricipua conclusio de iure Re-
gio difficultatem habet, cum contrariū exp̄s̄ statuat l. 9. tit. 15.
part. 1. vbi Gregor. Lop. gloss. 2.
notat, esse contra commune Cano-
nifilarum placitum, & in praxi
cam decisionem admitti posse, dubi-
tat, eam sequitur Ceyall. quzst. 740
num. 4.

His

18. His cognitis, succedit pr̄sens que-
stio de fundo vēdito, in quo sita erat
Ecclēsia, cuius ius patronatus habe-
bat vendor, in qua pr̄terea duas op̄i-
siones contrarias, de quibus hic, est
tertia sic distinguis; aut est aditus
ad Ecclēsiā per fundum venditum
dūntaxat, aut alia via etiam patet in-
gressus, primo casu ius patronatus in
emptorem transfertur, secundo non
vixque, huius sententia fundamētum
est l. 6 mercedē, 55. 5. 1. ff. de action.
empt. vbi ita in sepulchro decerni-
tur, quod erat in fundo distracto, sic
teneat Mantic. de tacit. & ambig.
conuent. lib. 4. tit. 15. num. 35. cum
alijs, Moz. de contract. cap. de natur.
empt. & vend. num. 41. vers. Quid di-
cendum, & alij apud Hermos. dict.
glos. 4. num. 11. vers. Sed nullus. At
negativa opinio verior, ac magis cō-
muniſ est, quam sustinēr vltra ad-
ductos per D. Couar. in pr̄senti,
Salced. in addition. ad Bern. Diaz
regul. 401. ampliat. 3. vers. Ipse ta-
men, Tusch. supra lit. I. cōclaf. 612.
numer. 9. 18. 23. Hermos. vbi proxi-
mū in fine,

Vers. Terciā vñuerū;

19. Hanc D. Couar. doctrinam am-
pleteantur Hermosilla, & Salcedo
vbi proximē, quā proculdubio vera
erit, quando ita constitutum fuit ius
patronatus, vt non alij, quam fundi
domino posset competere, quoniam
tunc, vt sua natura fundo annexum
cum eo in emptorem necessariō trā-
sferit accessoriē cum vniuersitate, si
quidē fundus quoad sibi annexa
vniuersitatem dicitur continere, l.
fundus mihi est, 3. ff. famili. circiscun-

dr., l. cum fundus, 10. ff. de leg. 2.
Hermos. num. 11. vers. Sed nullus.
Ideo autem desideramus in consti-
tutione iuris patronatus, illud annexū fuisse, nam magis placet, non
posse priuatum propriā authorita-
te ipsum fundo annexere, Hermos.
num. 12.

Num. 4.

De hac secunda quſtione con-
fundi sunt Marescot. dict. cap. 55.
à num. 11. Hermos. dict. gloss. 4.
numer. 6. Lambertin. part. 2. lib. 1;
quzst. 5. art. 14. Viuian. dict. lib. 4.
cap. 1. à num. 4. Menoch. conf. 401;
à num. 129. Sanch. dub. 30. num. 6;
7. Ex quibus h[ab]c vera resolutio es-
se colligitur, quod si per h[ab]c verba;
Vendo omnia bona mea, totum vē-
doris patrimonium vñuerū altere ve-
re distrahitur, cum ipsa vñuerū
tē; & ius patronatus transfibit, dict.
cap. ex literis: at quando etiam si
illa verba exprimantur, non totum
patrimonium, sed genus quoddam
bonorum vendit, ad quod se refe-
runt contrahentes; vel si totum pa-
trimonium alienetur, non vñuerū
liter, sed singulz res per se, eo casu;
licet verbum, omnia, vñuerūtatem
denotet, cum sit solum verbalis,
non veniet in venditione ius patro-
natus, nisi inter bona sic distracta re-
periatur castrum, aut villa, cui il-
lud sit annexum, quoniam tunc vñi-
uersitatem rei, cui adh[er]et, subse-
quetur, prout contingit, cum per se
castrum, vel villa distrahitur, quod
omnes fatentur, de quo videndus
est Viuianus supra cap. 4. à numer.
16. vbi testatur contra D. Couar.

hic Rotam decidisse, appellatione omnium bonorum ius patronatus comprehendendi, & numer. 19. & 20. de venditione agens, idem docet, ac communem esse opinionem, ait: Contraria tamen cum D. Couarr. magis frequenter sequuntur DD, ut ex præallegatis apparet, quam lögissimè tenet Merlin. sup. n. 4. sed debet iuxta præmissam distinctionem intelligi.

21 Quod autem dictum est, venditor vniuerso patrimonio, & ius patronatus in emptorem transire, est limitandum, quando patronus nihil aliud, nisi id ius in bonis habebat, aut si aliquid ultra haberet, sed ita exiguum, ut pretium potius pro iure patronatus, quam pro reliquo patrimonij constitutum ceseatur, Vicius. d. cap. 1. num. 11. Cardinal. in d. cap. ex literis, quæst. 11. Rocch. de Curt. de iur. patron. verbo, ipse, vel is à quo, quæst. 23. n. 42. Lambertin. supra, art. 15. Sanch. d. dub. 80. num. 10.

Num. 5:

22 Indefinita oratio ex vi ptoptris significacionis non æquivallet vniuersali, sed ex interpretatione, secundum suam etiam materiam, & proferentis mentem, aliquando pro vniuersali usurpati sollet, aliquando nō vtique, Molin. de primogen. lib. 4. cap. 2. n. 27. Fulgos. in l. iuris gentium, §. sed si fraudandi, n. 2. vers. Nota ex hac parte gloss. col. 2. ff. de pact. & in l. si seruitus, num. 3. vers. Nota secundum DD. ff. de seruitut. vrbani. prædior. Gutier. vbi supra, Tiraquel. in l. boues, §. hoc sermon. num. 5. vers. Hinc prodit, in 7. limitat. ff. de verb. signif. Pacian. d.

lib. 1. cap. 35. n. 19. Menoch. d. conf. 173. num. 25. Cyriac. tom. 1. controuers. 31. n. 4. Crauet. conf. 290. nu. 4. Tusch. lit. S. concl. 86. n. 26. Corne. conf. 160. n. 6. in fine, Mantic. de tacit. conuēt. lib. 7. tit. 5. n. 12. vers. Neque huic, & licet frequentissimè, ut D. Couar. in præsenti, DD, doceant, vniuersalis vicem ex beniginitate inde finitam gerere, Pacian. Tusch. & alij vbi proximè, hoc non semper verum est: nam quoties apparet de mente proferentis, quod indefinita pro vniuersali expresserit, ad huiusmodi equi ualentiam nulla benignitas opus est, cum teneantur verba iuxta intentionem dicentis intelligere, quoniam illa non ad impediendam, sed ad significandam voluntatem inuenta sunt, quibus sensus semper est præferendus. Optimè Cicer. orat. 12. pro Aulo Cæcina, n. 53. ibi: Voluntas, si tacitus vobis intelligi posset, verbis omnino non reteretur, quia non potest, verba reperiuntur, non que impedirent, sed que indicarent voluntatem, cap. humanz. 11; 22. q. 5. l. 3. §. conditio, ff. de adimēd. leg. l. si quis filium, 3. C. de liber. præter. Carteual. de iudic. tom. 2. lib. 1. tit. 3. disput. vls. num. 45. Menoch. conf. 803. num. 61. cum alij, Cyriac. tom. 2. controuers. 283. num. 12. Argel. de acquir. poss. quæst. 8. art. 25. n. 50. Aug. Barbos. de axiomatib. iur. axiom. 222. num. 1. cum seqq. Mantic. de coiect. vltim. voluntat. lib. 3. tit. 3. num. 9. Maximè cum indefinita apta sit absque improprietatem ad vniuersitatem significandam, si ea sic mens proferentis, licet eam præcisè per se non significet. Neque obstat l. si seruitus, 22. ff. de seruitut. vrbani. prædior. cui commune inter-

pretum dictum innitur, in qua speciali ratione humana iinterpretatio fuit necessaria, ut ex proximè dicendis constabit.

Iibi: Verum aduersus hanc opinionem.

25 Secundum quæ venit intelligendus, Vlpianus in l. 2. ff. de liber. & posthum. & omilla Decij interpretatione, nec non quam D. Couar. tradit, sapit enim vitium diuinationis, dum præsupponit, quod ex textu nō colligitur, videlicet, compertum fuisse, quem ex filijs vellet testator ex heredare, cum alioquin, si voluntas latet, nulli derigore iuris possit exhereditatio nocere propter ambiguitatem, quæ omnem vitiat dispositionem,

l. duo sunt Titij 30. ff. de testam. tut. l. in tēpus 62. §. 1. ff. de hered. inst. l. cum ex pluribus 32. ff. de manum. test. Gutierr. de iuram. confirmat. p. 1. cap. 64. num. 1. Mantic. supr. lib. 8. tit. 4. num. 1. 20. & de tacit. conuent. lib. 12. tit. 12. num. 2. Salgad. in labec. part. 2. cap. 9. num. 6. atque ita vel omnes censeri debebant exhereditati, vel nullus, nisi de quo testatorem sensisse, appareret, & hoc secundū rigorem iuris. Relictis, inquam, prædictis interpretationibus. Dicēdū est, illo casu secundum iuris regulas filios omnes fore exhereditatione notandos, quia vbi æquæ omnibus sub vniuersali comprehensio conuenit indefinita, vniuersaliter est accipienda necessariò, l. si pluribus 44. ff. de leg. 21 vbi Bartol. Castren. in d. l. si seruitur, Petr. Andri. Gammar. in tract. de extensionib. num. 43. Tusch. lit. I. conclus. 86. num. 2. Menoch. ex multis, d. conf. 173. num. 25. Gutierr. dict. q.

26 Quibus addēdū est, quod in illo textu nō solū benignitas, sed etiā iuris ratio filios ab exhereditatione tuebatur, quia filii sub potestate constituti non aliter possunt à paterna successione excludi, nisi nominatum exheredentur, l. 1. & per totum, ff. de liber. & posthum. §. 1. inst. de exheredit. liber. Merlin. lib. 5. titul. 2. quæst. 1. num. 1. Nominatim autem aliquid fieri dicuntur, cum res evidenter demonstrantur, l. nominatim 24. ff. de manum. testam. sed cum pater inquit: Exheredit filium meum, non ostendit evidenter, se velle omnes filios exheredes facere, sicut quādo exprimit: Omnes filii mei exheredes sunt, potuit namque de aliquo sentire, cuius nomen oblitio, vel ignorantia prætermisit putans, nō esse necessariū nominare illū,

27 Quibus addēdū est, quod in illo textu nō solū benignitas, sed etiā iuris ratio filios ab exhereditatione tuebatur, quia filii sub potestate constituti non aliter possunt à paterna successione excludi, nisi nominatum exheredentur, l. 1. & per totum, ff. de manum. testam. sed cum pater inquit: Exheredit filium meum, non ostendit evidenter, se velle omnes filios exheredes facere, sicut quādo exprimit: Omnes filii mei exheredes sunt, potuit namque de aliquo sentire, cuius nomen oblitio, vel ignorantia prætermisit putans, nō esse necessariū nominare illū,

28 Quius videtur aptus ad d. l. 2. intellexus in illis verbis: Benigna interpretatione, de qua Spin. in specl. testam. gloss. 20. 2. n. 16. Gom. in rubric. iost. de actionib.

Quibus addēdū est, quod in illo textu nō solū benignitas, sed etiā iuris ratio filios ab exhereditatione tuebatur, quia filii sub potestate constituti non aliter possunt à paterna successione excludi, nisi nominatum exheredentur, l. 1. & per totum, ff. de liber. & posthum. §. 1. inst. de exheredit. liber. Merlin. lib. 5. titul. 2. quæst. 1. num. 1.

Nominatim autem aliquid fieri dicuntur, cum res evidenter demonstrantur, l. nominatim 24. ff. de manum. testam. sed cum pater inquit: Exheredit filium meum, non ostendit evidenter, se velle omnes filios exheredes facere, sicut quādo exprimit: Omnes filii mei exheredes sunt, potuit namque de aliquo sentire, cuius nomen oblitio, vel ignorantia prætermisit putans, nō esse necessariū nominare illū,

R. 3. de

de quo cogitabat, quoniam omnibus notum erat, quis ex filiis de patre testatore malemeritos erat, ut ex heredatione dignus esset. Tamen propter vim indefinitam quæstio fuit dubia, in qua plerique benignè pro filiis responderunt, inutilem esse ex heredationem.

31 Sic Vlpiano intellecto facilis inferitur solutio ad d.l. si seruitur nam illa indefinita, Ne luminibus officiatur: non à qualiter congruebat futuris luminibus, ac presentibus; de his dubiis non poterat, quia stipulatione comprehendenderentur, non sic de illis, ad quæ, vt incognita consensus non extenditur, Clemēt. ylt. de rescript. l. tres fratres 36. vbi gloss. ff. de pact. l. non est ferendus 12. ff. de transact. Tusch. lit. C. concl. 754. per totam, Aug. Bartol. in collect. ad cap. qui tacet n. 12. de reg. iur. in 6. Alexand. conf. 25. num. 3. lib. 7. Bartol. in l. de certa, C. de transact. Ofasch. decis. 90 num. 16. Cum verò non est eadem ratio omnium, quæ sub vniuersali continentur, indefinita vniuersaliter non accipitur, sed vt particularis restinquit ad id, cui proprius conuenit, l. quæ situm 76. §. illud fortassis, ff. de leg. 3. iuncta l. hæres 98. §. 1. ff. cod. & l. 1. ff. de aut. & arg. legat. l. si cui lana 68. ff. de leg. 3. vbi lana legata, tincta non debetur, sufficitque differentia coloris, ut indefinita pro vniuersali non cederet, nam si omnem lanam legaliter testator, etiam tincta continetur, cū utraque vere lana sit, l. pædulus 34. §. labeo, ff. de aut. & arg. leg. sed si ex meis 26. §. fin. ff. de acquir. ter. dom. atque eo casu æquipollere indefinitam vniuersal, negant Gutieri. & Menoch. vbi proximè,

D. Couarr. infra vers. Decimò, ab eodem, Tusch. d. conclus. 36. num. 29. 30. Fulgos. consl. 75. in fine, & omnes communiter, vnde constat, stipulationem luminum in d.l. si servitus, non potuisse futura lumina comprehēdere ex iuri rigore, atque id è humano fait interpretanda mēs contrahentium, ut contrarium decidet Pomponius indefinita pro vniuersali usurpata, de quo infra n. 42.

Ex his apparet, nullo modo Consul-tus in illis textibus inter se dissi-de-re, inspecta orationis indefinita dif-ferentia, nam Vlpianus agit de ea in-definita, quæ de iure debebat in vni-uersalem transire, quia omnibus sub ea contētis æquè conueniebat, & ne-transire, benigna interpretatione fuit opus Pomponius verò de altera diuersa, quæ iuxta iuris regularis non poterat pro vniuersali cedere, cum non pariter omnibus comprehensis aptaretur, & vt cederet, humanitate vti, necesse fuit, per pensia rationibus, refert D. Couarr. infra num. 9. vers. Septimò colligitur, vbi de Pomponij mente iterum nobis erit agendum.

Num. 6;

Logici, ad quos hæc præcipue spectant, indefinitam, siue affirmati-am, siue negatiuam in materia necessaria pro vniuersali accipiunt, ut Homo est risibilis, æquipoller illi vniuersali: Omnis homo est risibilis: leo non est rationalis, æquivalet: Nullus leo est rationalis, in materia verò contingentia pro particularice dit, ut Homo currit, Scholasticus non studet, idem est ac, Aliquis homo currit, aliquis scholasticus non studet, vide Arriagam vbi supra.

Nu-

Num. 7.

bric. de regul. iur. in 6.

Vers. Quartò, hinc patet.

In statutis etiam indefinita pro vniuersali usurpatur secundum magis communem sententiam, Tusch. dict. conclus. 36. n. 17. Roland. consl. 6. 1. num. 28. lib. 3. Pacian. dict. cap. 35. num. 19. lit. L. Menoch. conf. 4. n. 28. & dict. consl. 26. 1. num. 2. Florian. in d.l. si seruitus, notab. 2. n. 3. vers. An autem, Fulgos. ibidem, Geminian. in cap. vt circa col. 2. vers. Secundo casu de elect. in 6. Quod debet limitari secundum quod de lege proximè diximus. Sed cum indefinitè verbum collectivum ponitur, vt populus, plebs, & similia, indefinita pro vniuersali in omni dispositione accipitur, Tusch. lit. I. conclus. 8. 7. per totam, Decian. conf. 17. num. 27. lib. 1.

Num. 8.

Ibi: Eratque isthac sententia:

37 Indefinita in lege posita cedit pro vniuersali, est communis resolutio, Molin. de primogen. d. cap. 2. num. 21. Gutier. supr. num. 1. in fine, Menoc. conf. 26. 1. num. 2. Sanch. de matrimon. lib. 3. disp. 44. num. 2. col. 2. ad finem, quod limitat Molin. ibidem, num. 27. quoad personas lege comprehensas, nam cum debet esse communis, l. 1. l. iura 8. ff. de legib. quod in una persona, vel de uno homine indefinitè statuit, omnes vniuersaliter comprehendit, Sanch. vbi priori, nam quoad extera indefinita, ut ab homine prolata, iuxta subiectam materiam, & legislatoris mentem accipi debet, Bart. in d.l. si pluribus, num. 5. ff. de leg. 2. Dyn. in ru-

39 stabilitum est, vt si delinquēs veniam ab aduersariis in causa, in qua pena sanguinis esset imponenda, obtineat ante sententiam, ab ea liberetur, circa quam constitutionem dubitant Nostrates, an sufficiat cum uno corum, ad quos vindicta spectat, pacé ini-40 ce, vbi plures sunt hæredes, vel consanguinei offensi in eodem gradu, vel oporteat, omnes consentire, & præter opiniones, quarum in præsentij, D. Couarr. meminit, est alia, qua vult, sufficere, vt maior pars aduersiorum consentiat, argumento, l. & suum hæredem, 8. §. fin. ff. de pact. & l. fin. C. qui bonis ceder. poss. Sed re-ceptius est, omnium consensum de-side-

siderari, nam quod omnes simili ter tangit, ab omnibus debet approbari, l.fin. C. de author. prestand. de quo Greg. Lop. in dict. l. 22. gloss. 6. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 3. num. 62. Mort. in tempor. iur. tit. 1. q. 14. Cancer. variar. part. 2. cap. 11. num. 69. Plaza in epitom. de dictor. cap. 46. n. 7 Iul. Clar. receptar. sent. lib. 5. s. fin. quist. 5. 8. num. 14. Ceuall. quist. 77. In quo est notandum, quod si extent liberi, & vxor occisi, sufficiet, cum illa pacisci, vt reus ab ordinaria pena liberetur, nam eadem filii præferuntur, Ceuall. num. 6. 7. Flores de Mena variar. lib. 1. quist. 7. à num. 7. & si concurrent extranei heredes, & consanguinei defuncti, illos esse præferendos in remissione delicti, tenent Ant. Gom. num. 64. Ceuall. num. 2. cum leqq. Padil. in l. transfigere, n. 59. C. de transactionib.

Num. 9:

Sic docent Gutier. d. q. 83. n. 2. Menoch. dict. conf. 173. n. 25. Pacion. dict. cap. 35. num. 18. Mantic. d. n. 12. Gratian. dict. cap. 341. n. 6. 7. qui plurimos referunt, & diximus alibi, sed hoc casu quando quæ convenit omnibus sub vniuersali comprehensis, indefinita accipitur vniuersalitatem non ex humanitate, ita ex necessitate, quod plane probat, l. sita relictum 44. ff. de leg. 2. vbi Pomponius quanvis in secundo casu, in quo erat dubium, cum testator dixisset: *Quantum unus heres meus habebit, tam Stichodari, volo, mentem disponet* interpretatio sit in heredium fauorem, id facere nequauit, quando testator indefinite loquutus est, quoniam

manifesta, ac certa erat voluntas, atque ita necessariò cōtra heredes respondit, quos valde oneratuit accipies pro vniuersali indefinitam, quo casu nulla humanitatis ratio potest considerari, ita iniquum eslet, tātum tribuere vni legatario, quantum omnibus heredibus, nisi verborum vis ad id compelleret, de quo supra ad n. 5. in principio, num. 2.

Vers. Septimò colligitur:

Quanvis afferuerimus supra ad n. 42. 5. Pomponiū in d.l. si seruitus, egisse de æquivalentiæ indefinitiæ pro vniuersali, sequuti D. Couart. & alios, verius videtur, dubium illius textus fuisse, an dispositio, vel obligatio ad futura extendatur, si de eis specialiter non sit conuentum, quæ dubitatio non absolvitur, accipiendo illam indefinitam: *Ne luminibus officiatur*, pro vniuersali, ac si dictum fuisset: *Ne omnibus luminibus officiatur*. Adhuc enim ambigui posset, num lumina, quæ non erant tempore contractus, sub stipulatione continerentur ex defectu cōsensus: quemadmodum sub donatio- ne omnium bonorum futura non veniunt, Menoch. cum multis col. 496. num. 115. vers. Respondetur primo: Sic procurator constitutus ad omnia negotia, vel lites non potest agere, aut tractare futuras omnino de novo ortas, Ceuall. plures referēs, quist. 498. Similiter, qui hereditatem suam donat, non censetur bona futura comprehendere, Bartol. in l. quistum, 5. penult. ff. de legat. 1. Gutier. de iuram. confirmat. part. 1. cap. 11. num. 4. Crot. qui communem dixit in l. stipulatio hoc modo concepta, ff. de verbis.

verbis, obligat. Et generaliter consensus non extenditur ad futura, & si verba vniuersala adhibeantur, nisi iure ita cautum sit, vt in l. fin. C. quæ res pign. oblig. pos. aut ex mente contra-hentium colligatur, l. qui cum, 9. & ibi glos. in §. fin. verbo translegit, ff. de transact. l. Aurelius, 29. §. 1. ff. de liber. legat. l. si stipulatus fuerim, 76. §. 1. l. si a colono, 89. l. cum stipulamur, 125. ff. de verb. obligat. cap. fin. de rescript. Marescot. variar. lib. 2. cap. 139. à num. 8. Melo de induc. debitor. q. 20. per totam. Huc respectu Pomponius in d.l. si seruitus, dum sit humanitate motus, stipulationem non officiendi luminibus futura etiā cōprehendere, adhucendo magis metu contrahentium, quam verbis, vt in simili facit Iustinianus in d.l. fin. C. quæ res pign. Quæ quidem humanitas valde fuit necessaria, quia de rigore iuris aliud erat dicendum, non solum propter predicta, sed etiam quoniam in re dubia contra stipulatorem est respondentum, l. veteribus, 40. ff. de paet. l. quidquid astringendz, 99. ff. de verb. oblig. vbi Iason nu. 3. Menoch. conf. 179. num. 19. Vnde inferatur, d.l. si seruitus, nihil conducere ad quæstionem; an indefinita æquipolliat vniuersali? neque vlo modo Vlpiano posse refragati in d.l. 2. ff. de lib. & posthum. cū circa diuersa versentur, quæ interpretatio maximè cōprobatur ex l. in lege 77. ff. de contrahend. empt. vbi in venditione fuerit excepta lapidicinz, vbi cūque esent, & tamen labolenus decidit, futuras lapidicinas, si postea inueniantur, non cōprehendi sub exceptione lapidicinari, & si per verba vniuersalia fuerint excepta. Et ne obijeat

Vers. Octauo, eodem pacto:

Ex dictis supra ad num. 5. pro in-
tellectu huius l. 2. ff. de hb. & po-
sthum. colligitur eius vera decidendi
ratio, quia pater filios, vt oportet, nō
exhereditavit, scilicet, nominatim.
Vnde, & si alias constaret, velle om-
nes filios exhereditare, vel vnum cer-
tam ex illis, nihilominus nulli exher-
editatio noceret, quia neque omnes,
neque vnum signo indubibili cui-
denter demonstravit, cum illa inde-
finita: *Exheredo filium meum*, dubia
sit, & indifferens, vt pro vniuersali,
vel particulari accipiatur, & inter-
pretatiua voluntas ad exheredita-
rem non sufficit, argument. l. cum
quidam, ff. de lib. & posthum. Spio.
d. glos. 20. num. 19.

Vers. Decimò ab eodem:

Notandum est, quod aucto, vel af-
gento legato, non solum rudit mate-
ria continetur, sed etiam quicquid ex
eo factum in bonis testatoris reperi-
tur, l. cum auctum, 20. ff. de aut. & at-
tent.

gent. legat. Menoch. conf. 49. n. 42.
Et de presumpt. lib. 4. presump. 162;
num. 28. Tondut. resolut. civil. cap. 12:
num. 13. vers. Eadem ratione, atque
ita indefinita: *lego aurum*, & quia uel
vniuersali: *lego aureo aurum*, quanvis
differentia sit inter contenta sub vni-
uersali, ut inter massam auri, & an-
los aureos, quibus indefinita minus
proprietate videbatur conuenire. Quam
rudi materiz, quod est contra ea, quae
diximus de natura propositionis in-
definita, hoc tamē prouenit ex com-
muni us loquendi, secundum quem
appellatione argenti, vel auri veniunt,
qua ex eo facta sunt, sicut ipsa rudit
materia, & usus loquendi communis
verborum proprietati præferendus est,
1. Labeo, 7. S. 1. ff. de supellec. legat.
liborum, 50. S. quod tamē, Caisius
ff. de leg. 3. Molin. de primogen. lib.
1. cap. 4. num. 36. Menoch. conf. 266.
num. 63. Ceuall. tom. 1. quæst. 409.
Felician. de censib. in procim. n. 30.
in fin. Pareja de instrument. edit. tom.
1. tit. 1. resol. 3. S. 5. num. 90. Aug. Bar-
bos. in collect. ad cap. vbi cunque, b. 4.
in fine, de pœn. in 6. Aducite tamen
pecuniam argenteam, vel auream, au-
to, vel argento legato, non deberi, Me-
noch. & Tondut. vbi supra. Illius lo-
quendi stylus reddidit rationem Con-
sultus in d. l. quæstū, S. illud fortassis,

Num. 10.

48 Indefinita affirmativa in testium
depositione pro vniuersali non habe-
tur, quod secus est in negativa, Cy-
riac. tom. 3. controv. 407. num. 65.
Surd. decis. 263. n. 10. Pacian. d. c. 35.
num. 20. cum seqq. Menoch. conf. 73.
p. 16. Tusch. d. concil. 86. n. 31. Mal-

card. de probat. concl. 1. 203. n. 19. An-
charr. in rubric. de reg. iur. in 6. Mar-
fil. singul. 171. Crot. in tract. de testib.
part. 7. num. 99. vers. Duodecimō ple-
ne, Natta conf. 164. num. 25. vol. 1.
Quod fallit, si testis deponat indefini-
te super articulo continentia vniuersi-
tatem, tunc enim indefinita pro vni-
uersali habetur, Tusch. vbi proximē
num. 35. Malcard. num. 29.

Vers. Decimā, ex his.

Non est omnino superflua distinc- 49
tio Bartoli, nam quoties considerata
mente proferentis, & materia subiec-
ta adhuc dubium sit, an indefinita pro
vniuersali sit accipienda, vel non: re-
currendum erit ad odiū, aut fauore
rei, de qua agitur; atque ita Battolum
sequuntur Menoch. d. conf. 173. num.
27. & alij, quos ipse refert, Tusch. d.
concl. 86. n. 28. Pacian. d. cap. 35.
num. 20. in addit. lit. N. Ias. in l. 2. n.
18. ff. de lib. & posthum.

Vers. Decimo tertio, hinc colligitur.

Hoc nedum est ita in affirmativa;
sed etiam in negativa, quae ex vi pro-
priz significationis & quia uel
vniuersali, ut diximus: nam si ex & quia uel
entia resultet absonus intellectus, indefi-
nitam nunquam sapit naturam vniuer-
sali, Pacian. d. cap. 35. num. 35.

Vers. Decimo quinto, aperitur.

De intellectu cap. quia circa 22. de 51
privileg. latè Barbos. in collect. ad il-
lyd. vbi plures refert, & nos infra cap.
17. num. 143. Quæstio autem non est
de & quia uel entia indefinita pro vniuer-

fali, sed an remissio decimarum ex-
tendatur ad futuras, quæ deberentur
ex praedijs de novo Monasterio quæ-
situs: quæ quæstiones inter se differunt,
ut constat ex dictis supra n. 42. cum
seqq. Neque enim ex eo quod indefi-
nitam pro vniuersali accipiatur, necessari-
tio sequitur, futura, & incognita co-
prehendere, quandoquidem neque
ipsa vniuersalis ex sua natura talia co-
plicitur, ut ibidem fuse probauimus.

AD CAP V T Decimum quartum.

SUMMARIUM.

1. *Donatio perfecta* dicitur, *cum ad li-
bitum donatoris nequit renocari.*
2. *Ad perfectiōrem donationis inter-
civis acceptatio desideratur.*
3. *Post acceptatam donationem mo-
dus, aut conditio ei adjici non potest.*
4. *Fallit, si in continenti adjiciatur.*
5. *In communis ordo non attenditur.*
6. *Qui de interpretatione l. quæst. 3.
C. de donat. q. sub mod. scripsisse.*
7. *An in obligationibus, que re con-
trahuntur, alteri per alterum actio iu-
re civili queratur.*
8. *Lex iuris antiqui correlative non
extendit, ultra casum in ea ex-
presum.*
9. *Hodie iure Regio alteri per alterum
actio queri, non prohibetur.*
10. *Secundus donatarius in casu d. l. quo-
ties dominium, aut possessionem sine
traditione non querit.*
11. *Quid de iure particularum? refer-
Ex. 2.*
12. *Negativam quis sustinet;*
13. *Explicatur l. C. de donat. quæ sub
modo.*
14. *L. 7. tit. 4. p. 5. non est correctiora
iuris communis.*
15. *Donatio Ecclesia facta; modo adic-
ta, si non impletur, agitur ad imple-
mentum, nisi expressum sit, ut, modo
non seruato, renocetur.*
16. *Donatio predicta non revocatur ob
omissionem Prælati solius, qui modum
non implet.*
17. *Modo non implet, qui sicut causa si-
nalis donandi, donatio renocatur, non
si impulsus, quia solum agitur ad im-
plementum.*
18. *Modus appositus in donatione fa-
cta Ecclesia, ipsius sauro causa impul-
sus censetur.*
19. *Ad renocandam donationem ex l. 1.
C. de donat. q. sub mod. dominium pro-
bare oportet.*
20. *Mora, quæ requiritur ad renocatio-
nem donationis ob modum non imple-
tum, purgari potest.*
21. *Ad renocandam donationem ex d. l.
1. mora non est opis.*
22. *Verum in specie d. l. quæst. liceat
renocare patrum in favorem terrij post
acceptationē principialis donatarij: tra-
ditur sententia negativa.*
23. *Refertur affirmativa.*
24. *Hec approbat, & enucleatur.*
25. *In casu d. l. quæst. nullum ius que-
ritur secundo donatario ante ipsius ac-
ceptationem.*
26. *Explicatur l. 1. ff. qui sine manum:
ad libert. pertener.*
27. *Hares non potest patrum in favo-
rem libertatis per disjunctum adiectionem
renocate.*
28. *Exponitur l. si cum fundum, ff. da-
pat.*